

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tal-25 ta' Jannar, 2011

Citazzjoni Numru. 1055/2008

Lovers Transportainment B.V., soċjetà olandiża

Versus

**George Smith u Gladys Smith f'isimhom proprju u
bħala diretturi f'isem is-soċjetà *G.S. Specialist
Vehicles Limited***

F'din il-kawża s-soċjetà attriċi qiegħda tfittex rimedju għax tgħid illi l-konvenuti naqsu milli jwettqu obligazzjonijiet kuntrattwali. Is-sentenza tallum hija dwar żewġ eċċezzjonijiet li jolqtu l-*locus standi* tas-soċjetà attriċi u l-ġurisdizzjoni tal-qorti.

L-attriċi fissret illi b'kuntratt tal-25 ta' Ġunju 2007 u ieħor tad-19 ta' Novembru 2007 is-soċjetà konvenuta *G.S. Specialist Vehicles Limited* intrabtet illi tibni għall-attriċi erba' *amphicoach floating 'buses* bil-prezz ta' tliet mija u ħamsin elf euro (€350,000) kull waħda. L-attriċi għamlet depożitu ta' seba' mitt elf euro (€700,000) akkont tal-prezz. L-ewwel żewġ *'buses* kellhom jitlestew sa mhux

aktar tard mir-rebbigħa tal-2008 u t-tnejn l-oħra kellhom jitlestew sa mhux aktar tard mir-rebbigħa jew is-sajf tal-2008.

L-attriċi kellha l-jedd li tinħall mill-kuntratti – u hekk jintraddilha d-depożitu – jekk il-konsenja tkun tardiva b'aktar minn tletin jum, u fil-fatt inqadiet b'dan il-jedd b'żewġ ittri, waħda tad-9 ta' Lulju 2008 u l-oħra tas-7 t'Awissu 2008. Billi l-konvenuti George u Gladys Smith personalment daħlu garanti għar-radd tad-depożitu, l-attriċi sejñet kemm lis-soċjetà konvenuta kif ukoll lill-konvenuti Smith biex iroddu d-depożitu, iżda għalxejn.

L-attriċi kompliet fissret illi bin-nuqqas ta' konsenja fiż-żmien miftiehem hija ġarrbet danni li għalihom għandha twieġeb is-soċjetà konvenuta.

1. Għal dawn ir-raġunijiet l-attriċi talbet illi l-qorti:

i. tgħid illi s-soċjetà konvenuta kisret l-obbligazzjonijiet kuntrattwali tagħha li tikkonsenja lill-attriċi erba' *amphicoach floating 'buses*;

ii. tgħid illi s-soċjetà attriċi għandha jedd li titħallas lura mingħand is-soċjetà konvenuta d-depożitu ta' seba' mitt elf euro (€700,000);

iii. tgħid illi l-konvenuti Smith *proprio* huma marbuta *in solidum* mas-soċjetà konvenuta għar-radd tad-depożitu lill-attriċi;

iv. tgħid illi s-soċjetà konvenuta u l-konvenuti Smith huma marbuta *in solidum* li jħallsu lill-attriċi seba' mitt elf euro (€700,000);

v. tgħid illi s-soċjetà konvenuta għandha twieġeb għad-danni li ġarrbet l-attriċi minħabba n-nuqqas tal-istess konvenuta li twettaq l-obbligazzjonijiet kuntrattwali tagħha;

vi. tillikwida d-danni li ġarrbet l-attriċi; u tikkundanna lill-konvenuta tħallas lill-attriċi d-danni hekk likwidati.

Talbet ukoll l-imagħaxijiet u l-ispejjeż.

Is-soċjetà konvenuta ressqet dawn l-eċċezzjonijiet, fost oħrajn:

is-soċjetà attriċi hija soċjetà registrata barra minn Malta, fl-Olanda, u għalhekk "in kwantu mhijiex preżenti f'Malta ma għandhiex *locus standi* quddiem il-qrati maltin"; u

din il-qorti ma għandhiex kompetenza biex tisma' u taqta' din il-kawża billi fil-kuntratti bejn il-partijiet hemm klawsola arbitrali li trid illi kull tilwima bejn l-attriċi u s-soċjetà

konvenuta għandha tingieb quddiem Tribunal tal-Arbitraġġ Internazzjonali.

Din is-sentenza hija dwar dawn iż-żewġ eċċezzjonijiet.

Dwar jekk is-soċjetà attriċi għandhiex *locus standi* quddiem il-qorti

L-ewwel eċċezzjoni tgħid illi s-soċjetà attriċi ma hijiex preżenti f'Malta u għalhekk ma tistax tiftaħ kawża quddiem il-qorti ta' Malta.

Kawża quddiem il-qorti ta' Malta tista' tinfetaħ mhux biss minn min għandu domicilju f'Malta iżda wkoll minn barranin li ma jkunux preżenti f'Malta basta jkollhom xi ħadd f'Malta li jidher għalihom. Dan joħroġ mill-art. 181(1)(a) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili. Fil-każ tallum għas-soċjetà attriċi jidher l-Avukat Kris Borg li ippreżenta r-rikors u ħalfu f'isimha. Il-fatt illi l-isem tal-prokuratur ma jidhirx fl-*occhio* tal-kawża ma jagħmilx differenza għax hija l-persuna rappreżentata, mhux ir-rappreżentant, li hija parti fil-kawża u li isimha għalhekk għandu jidher fl-*occhio*.

L-ewwel eċċezzjoni hija għalhekk ħażina u hija miċħuda, bla ħsara għal dak li sejjer jingħad fit-tieni eċċezzjoni.

Dwar il-patt ta' arbitraġġ

It-tieni eċċezzjoni hija mibnija fuq patt ta' arbitraġġ stipulat fiż-żewġ kuntratti bejn is-soċjetà attriċi u dik konvenuta li jgħid hekk:

Any dispute arising under or in connection with this Agreement or the Terms [thereof] shall be referred to arbitration by a single arbitrator appointed by agreement or (in default) nominated on the application of either party to an International Arbitration Centre in accordance with the rules and procedures laid down in the Centre's Arbitration Act in relation to Arbitration rules.

Għalkemm il-konvenuti Smith *proprio* ma kinux parti fil-ftehim ewlieni – imsejjaħ *Purchase Contract* – bejn is-soċjetà attriċi u dik konvenuta, dehru fuq *Addendum to the Purchase Contract* li iffirmawh huma biss, fl-istess jum li fih kien iffirmat il-kuntratt ewlieni relativ, bħala garanti “*in relation to the purchase of Amphicoach vehicles as per the Purchase Agreement*”; il-garanzija tawha għar-radd tad-depożitu mħallas mill-attriċi akkont tal-prezz tal-vetturi “*as per the conditions of the Purchase Contract*”. Dan kollu juri, fil-fehma tal-qorti, “adeżjoni” tal-

konvenuti Smith mal-pattijiet u l-kondizzjonijiet tal-kuntratt ewlieni – fosthom il-patt ta' arbitraġġ – għax jidher ċar illi l-partijiet kollha qiesu l-ftehim ewlieni u l-garanzija personali bħala parti minn negozju wieħed. Għalhekk, kif fissret il-Qorti tal-Appell f'sentenza mogħtija fis-26 ta' Marzu 2010 *in re Avukat Simon Tortell nomine versus G.S. Specialist Vehicles Limited*, il-patt ta' arbitraġġ għandu jingħata effett bejn il-partijiet.

Dwar kif għandha timxi l-qorti meta jkun hemm patt ta' arbitraġġ fis-sehħ bejn il-partijiet, l-art. 742(3) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili jgħid hekk:

742. (3) Il-ġurisdizzjoni tal-qorti ta' kompetenza ċivili mhijiex eskluża mill-fatt li jkun hemm xi ftehim ta' arbitraġġ bejn il-partijiet, sew jekk il-proċedimenti ta' arbitraġġ ikunu nb dew jew le, f'liema każ il-qorti, bla ħsara għad-disposizzjonijiet ta' kull liġi li tirregola l-arbitraġġ, għandha twaqqaf il-proċedimenti mingħajr preġudizzju għas-setgħa li għandha l-qorti li tagħti kull ordni jew direttiva.

Il-liġi ma tgħidx illi l-qorti ma għandhiex kompetenza, kif igħidu l-konvenuti fl-eċċezzjoni, iżda trid biss illi l-qorti "twaqqaf il-proċedimenti". Il-qorti għalhekk tipprovdi billi tordna li jitwaqqfu l-proċedimenti u tikkundanna lill-atturi jħallsu l-ispejjeż relativi.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----